

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Dienst Testen

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5 12e

124@lcdk.nl

Kenmerk 201223-MP

Uw brief

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 23 december 2020
Betreft **Uitwassen en verwijderen van de Sars-CoV-2 swab in de Corona teststraat**

Uitwassen en verwijderen van de SARS-CoV-2 swab in de Corona teststraat

Vraagstelling:

Is het wenselijk om een testswab, gebruikt voor de afnamen van een SARS-CoV-2 monster, in de coronateststraat uit te gaan wassen in de testvloeistof en daarna de swab weg te gooien bij het afval.

Wens vanuit de laboratoriumwereld:

Gebuikelijk wordt de SARS-Cov-2 testswab uitgewassen in een laboratoriumruimte en wordt daar ook de swab uit de monsterbuis verwijderd. Laboratoria ontwikkelen initiatieven om de afgenomen testswab in de GGD teststraat uit te wassen en daar ook uit de mediumbuis te verwijderen.

Redenen om dit te overwegen zijn:

- Het uitwassen is een arbeidsintensief proces;
- Het is moeilijk om voldoende arbeidskrachten te krijgen;
- Sommige geautomatiseerde systemen (Panther) zijn gevoelig voor 'invalid' resultaten als de swab te lang in de mediumbuis blijft.
- Er is een tekort aan afzuigkasten om als laboratorium verder op te kunnen schalen.
- Er is, bij een enkele XL-locatie, geen rekening gehouden met de extra ruimte voor een direct aangeschakelde labcontainer.
-
- **Rapportage RIVM uitwassen in de teststraat**
- Om te staven of het eerder verwijderen van de swab van invloed is op de validatie van de test heeft het RIVM een rapport gepubliceerd (1) waarbij op GGD-testlocaties de swab is uitgenomen. Tevens beschrijft het rapport de mate van contaminatie die door deze handeling op kan treden.
-
- Conclusie van het RIVM rapport luidt dat de sensitiviteit van de test niet afneemt door deze direct te verwijderen. Wel is er een toename van de

contaminatie van de werkplek, al is kruiscontaminatie van andere monsters niet aangetoond.

- **Protocollen en gebruik lysisbuffer**

- Om het uitwassen en uithalen van de swab veilig uit te kunnen voeren zijn er door laboratoriumanalisten protocollen uitgeschreven waarmee het uitwassen veilig kan worden uitgevoerd. Behalve dat de afnemers al een gedegen PBM-uitrusting dragen kunnen er protocollaire toevoegingen zijn die ook de kans op oppervlakbesmetting en kruisbesmetting veelal reduceren. Ook kan men extra personeel inzetten die zich alleen bezig houden met het veilig uitwassen.

-
- Een aantal laboratoria meldt dat ze werken lysis buffer en daarmee de werkplekcontaminatie willen voorkomen.
-

- **De teststraat als alternatief:**

-
- Het uitwassen van de swab en het daarna verwijderen is één stap in de totale keten van afname tot resultaat. Het verplaatsen van deze handeling binnen de keten, lijkt geen effect te hebben op de totale doorlooptijd. Het is daarom dat er kritisch moet worden gekeken of de alternatieve uitwasplek, namelijk de (GGD-)Teststraat, hier de geschikte locatie voor is.
-

- **Hygiëneprotocollen**

- De teststraat wordt bemand door medewerkers die enig een medische affiniteit behoren te hebben. Of deze afnemers, na het doorlopen van een training mogen worden geacht om ook veilig te kunnen werken met afnamemateriaal is niet vanzelfsprekend.
- Inspecties van de Inspectie Gezondheid en Jeugd (2) hebben in het verleden al aangegeven dat er ruimte is voor verbetering van de training van afnamemedewerkers. Het uitwassen van de swabs leidt er toe dat in de teststraat het aantal handelingen toeneemt en er additionele protocollen, bovenop bestaande PBM- en hygiëne protocollen dienen te komen.
-

- **Hitte en agressie**

- De afnemers richten zich voornamelijk op het klantcontact. Het is zeer wel mogelijk dat men te maken krijgt met complexere patiënten zoals kleine kinderen, mensen met paniekaanvallen, cliënten die flauwvallen, gemakkelijk een bloedneus krijgen of personen die ronduit agressie zijn naar worden tegen een afnemer.
- Teststraten kunnen binnen zijn, onder klimatologisch acceptabele omstandigheden, maar er bestaan ook auto-teststraten waarbij de afnemers zijn blootgesteld aan koude of extreme hitte.
-

- **Extra doorlooptijd**

- De verwachting is dat het uitwassen en verwijderen minder dan een halve minuut extra per tijd per client in beslag neemt. Dit is dan wel een toename van de doorlooptijd van grofweg 15% wat leidt tot het evenredig openstellen van extra testlanen en meer medewerkers.

5.1.2e

Directie Communicatie
Strategie en onderzoek

- **Gezondheidsrisico**
- Het uitwassen van swabs in een lysisbuffer zou een gezondheidsrisico met zich mee kunnen brengen. Er is geen literatuur gevonden die aantoont dat deze lysisbuffer binnen de verwachte 20 seconden na het uitwassen van, soms bijzonder muceuze, swabs, al voldoende virusinactiverend effect zou hebben. Het meest recente onderzoek naar lysisbuffer in combinatie met SARS-CoV-2 beschouwd de resultaten na 10 minuten inwerktijd met virus inactiverende media (3).
- Verder geeft het werkveld aan dat bij verkeerd gebruik er blauwzuurgas uit kan treden uit de buffer. Dit risico is niet in kaart is gebracht.
-
- **WHO Guidance over de plaatsing van uitwassen van de Swab**
- De WHO geeft in haar Interim Guidance (3) aan: *“Initial processing (before inactivation) of all specimens should take place in a validated biological safety cabinet (BSC) or primary containment device.”*
-
-
- **Overwegingen van referentielaboratoria**
- Het is een nadeel dat als de swab in lysis wordt gebracht dat het sample nooit meer gekweekt kan worden. Het is van groot belang dat in ieder geval een deel van de samples uit Nederland te kweken blijven. Zo kan onderzoek worden gedaan naar de relatie tussen de besmettelijkheid en de virale load (en PCR vs Ag).
-
- Er moet geïnventariseerd gaan worden welke lysisbuffer wordt gebruikt en of er een kans bestaat dat het sample hiermee niet ongeschikt wordt voor andere analyse methoden.
-
- **Optelsom**
-
- Het uitwassen van de swab is taak die normaliter wordt toebedeeld aan het laboratorium en daar onder gecontroleerde omstandigheden wordt uitgevoerd door medewerkers die een laboratoriumtraining hebben gehad.
-
- Verandering van de uitwaslocatie verminderd het aantal handelingen niet. Het verplaatst slechts de werkzaamheden van het laboratorium naar de GGD teststraten hetgeen per saldo niet zal leiden tot een hogere ketenefficiency.
-
- Verplaatsing van de uitwaslocatie kan, voor een aantal laboratoria, leiden tot een verdere opschaling van de Nederlandse PCR-analysecapaciteit maar in het geheel van de reeds opgestelde en nog beschikbare PCR-capaciteit, zal deze opschaling nihil zijn.
-
-

